

A vén diófa 1. meséje

A száz éves diófa mindennap mesélt a mellette nevelkedő kis fa csemetének. A kis csemete alig várta, hogy az öreg fa rákezdjen a történetekre. Addig is sok sok kérdéssel bombázta a nagy fát.

– És milyen volt amikor te még kis csemete voltál? Akkor is élt már az öreg puli kutya? Te magadtól keltél ki, vagy úgy ültettek? Hány madár család költött az ágaidon kis fiókákat? – kíváncsiskodott fáradhatatlanul a kis csemete.

– Az úgy volt – kezdte az öreg fa első meséjét, – hogy én is egy kis dióként jöttem a világra. A testvéreim közül én voltam a legkisebb. Nagyon jó gyerekkorom volt. Az ágról, ahol csüngöttem, és növekedtem, jól láthattam az udvart. Egy nagyon szorgalmas család udvarában éltünk. A gazdának, és a gazdasszonynak három gyermeke volt, és sok sok állata. Korán reggel láttak neki a teendőknek. A gazda, hajnali 4 órakor kihajtotta a teheneket a mezőre legelni. Aztán kitrágyázott az istállóból, és friss szalmát szórt a tehének fekhelyére, majd pedig jó illatú szénát tett a jász ólba, hogy legyen finom vacsorájuk, mikor hazatérnek. Este aztán megfejté a teheneket, a tejből készítettek sajtot, vajot, tejfölt, túrót. A gazdasszony is már korán reggel felkelt, adott a disznóknak moslékot a vályúba, meg kukoricát, összeszedte a tojásokat, és szórt magot a baromfiknak. A tojásból reggelit készített a családnak. Reggeli után a gyerekek is kijöttek, és dolgoztak.

– És mit dolgoztak? – nézett kíváncsian a csemete, az öreg diófára.

– Ők etették meg a nyuszikat és kihajtották a libákat meg a birkákat a mezőre. Közben a gazdasszony megkapálta a kertet, majd neki látott az ebédfőzésnek. Amikor készen lett, felállt egy nagy köre az udvaron, és a kötényével integetett ki a mezőre, hogy kész az étel, jöhetnek ebédelni.

Akkor a helyükre hajtották a gyerekek a jószágokat, és vidáman, ugrádozva baktattak be az ebédhez. Ebéd után a gazdasszony és a gazda ledőlt pihenni egy órácskára. Ezt a gyerekek mindig nagyon várták.

– Miért? – kérdezte a csemete.

– Mert ilyenkor tudtak játszani. Bújócskáztak, faágakból botot faragtak, és ha érett a tök a kertben, azzal játszottak babásat. Vékony ággal rajzoltak a töknek szemet és mosolygós száját. Vagy éppen a kukorica cső vagy kukorica csutka volt a babájuk. Falevélből vagy rongy darabokból ruhákat is tudtak készíteni nekik. Bottal rajzoltak a földre házat, és játékból abban laktak. Az elhasználódott rongyokból készítettek labdát, és azzal fociztak. Aztán ősszel, ahogy eljött a dióérés ideje, egyre több testvérem pottyant a földre. Az is nagy boldogság volt a gyerekeknek. Célba dobáltak velük, gurították egymásnak, és még finom is volt, ha megtörték. Aztán zsákba gyűjtötték, és a kamrába vitték.

– És te nem kerültél bele a zsákba? – nézett a nagy fára a kicsi.

– Nem. Én későn értem be. Szinte az utolsóként. Aztán egyik reggel jött egy varjú, és el akart vinni. De ügyetlen varjú volt, így a földre pottyantam.

– És akkor mi történt? – kérdezte izgatottan a kis facsemete.

– Akkor a legkisebb gyerek, Mártonka megtalált engem. Kincsként őrzött, vigyázott rám. A zsebemben lapulva kísértem, bárhova is ment. Alváskor a párnája alatt pihentem vele.

– És milyen volt amikor ilyen szabad voltál? Miket láttál? Nem féltél? – kíváncsiskodott tovább a csemete.

– Erről a kalandozásomról majd legközelebb mesélek – mondta ásítva az öreg diófa. Most pihenjünk kicsit.

A kis facsemete alig tudta kivárni a következő mesét. De azért ő is pihenőre hajtotta az ágait.

EZ ITT A TE RAJZOD HELYE:

A vén diófa 2. meséje

– Szóval milyen volt mikor Mártonka játszótársa voltál? - kérdezte türelmetlenül a kis facsemete.

– Hát az úgy volt, hogy Mártonka nagyon csintalan kisfiú volt. Egyszer anyukája megkérte, hogy vigye el a szomszéd tanyára Annus néninek a túrót, amit aznap készített. Azt is kérte, hogy vigyázzon magára is, a túróra is, meg a pénzre is amit kap érte. De Mártonka nem igen tudott lassan és szépen menni. Inkább vagy baktatott, vagy futott, vagy szökdécselt. Már el is felejtette, hogy mire kérte az anyukája. Az egyik ugrásnál megakadt a lába egy gazban, és elhasalt a dűlőúton. A túró meg kiborult.

– És mit csinált ekkor? – kérdezte a kis fa.

– Hát megette. Aztán meg nem mert hazamenni. De ahogy esteledett, csak hazamerészkedett. Tudom, mert nekem mondta el miközben a kis kezében forgatott.

– Most lehet, hogy kikapunk – nézett rám szomorúan.

– És mi történt? – kérdezte izgatottan a kis fa.

– Félve, de hazament. Először a gazdasszony igen mérgesen nézett rá, de aztán elnevette magát. Megölelte a kisfiút, és másnap is rábízta a túrót. Akkor már szépen ment Mártonka, és Annus néni is megkapta a küldeményt. Aztán volt úgy, hogy a kisfiú bement megnézni a malackákat, de elfelejtette becsukni az ólajtót, miután kijött onnan. Így aztán, az anya koca mind a tizenegy malacával kísértelt az ólból, és hangos rőfögéssel vidáman feltúrták az egész udvart. Mikor a háziasszony rájött, hogy mi történt, nem is tudta, hogy a malacok után fusson, vagy Mártonka után. Mire nagy nehezen beterelték a malackákat, Mártonka azt a feladatot kapta, hogy szépen temesse be a kitúrt lyukakat, és tegye rendbe az udvart.

– És megcsinálta? – kérdezte a kis fa.

– Nahát, gondolhatod, hogy nem sok kedve volt hozzá. De aztán szépen nekilátott. Szerettem a zsebemben lapulni, mert mindig olyan vidám volt. Munka közben is dúdolt, énekelt. Néha kivett, megsimogatott, majd folytatta a munkáját. Nekem meg már fényesen csillogott a dióhéjam, annyi szeretetet kaptam.

– De jó, hogy így szeretett! – nézett fel a vén diófára a kis csemete. – Én is nagyon szeretlek! – suttozta. A nagy diófa most nagyon meghatódott. Nyújtózkodott a leghosszabb ágával, és megsimogatta a kis csemétét.

– Tudd meg, hogy egészen kicsi korodtól fogva féltve óvtalak, védtelek esőtől, tűző naptól, mert már akkor szerettelek. Nézd, erről az ágamról pottyantál le kis dióként! – és a nagy fa integetett azzal az ágával.

– És aztán mi történt velem? – kérdezte a csemete.

– Egy mókuska felkapott téged, és elszaladt veled. Akkor nagyon félttem, hogy már nem látlak viszont. De aztán újra megjelent. Biztosan tele volt már az odúja, ezért itt mellettem gondosan elásott, és aztán megfélekedezett rólad! Aztán esett az eső, cirógatott a napsugár, és lám, milyen gyönyörű kis csemete lettél! – nézett szeretettel a vén diófa a kis fára. Na de térjünk vissza Mártonkához. Bizony alaposan elfáradt. Mert hogy kis lapátjával a kitúrt földet visszalapátolta a mélyedésekbe, elegyengette, aztán ugrándozott rajta. Ezt nagyon szerette. Mindig nagyobbbat, és nagyobbbat ugrott. Végül akkorát sikerült ugrania, hogy még én is kicsúsztam a zsebéből, leestem a földre, és belegurultam a lyukba, amire már rá is húzta a földet. Észre sem vette, hogy eltűntem. Legközelebb már csak jövő tavasszal láttam, amikor két kis hajtással előbújtam a föld alól.

– És nem féltél a nagy udvar közepén? Nem léptek rád? És nem rágcsált meg senki? – jöttek a kérdések a kis fától.

– De bizony volt egy dolog ami elég félelmetes volt, de arról majd holnap mesélek! Pihenj kis csemetém, álmodj szépeket! – mondta a vén diófa, a hold sugarainak fényében.

– Jó éjt! – susogta álmosan a kis csemete. – Majd holnap mesélsz?

– Persze! – zizegte leveleivel a nagy fa. – Mesélek.

EZ ITT A TE RAJZOD HELYE:

A vén diófa 3. meséje

– Most már mesélsz tovább? – kérdezte a kis csemete, miután megfürdőzött a nap sugaraiban, és minden ágacskáját kinyújtóztatta a fény felé. A vén diófa is élvezettel hagyta, hogy a reggeli friss szellő átsimogassa, és megmozgassa a leveleit. Majd bele kezdett.

– Persze! – mondta. – Folytatom! Szóval, sokáig nem láthattam Mártonkát, csak tavasszal, mikor sikerült kikukucsálnom a föld alól. Amikor a kisfiú kijött az udvarra játszani, próbáltam minél magasabbra nyújtózni és integetni a kis levelecskémmel. De nem vett észre. Sőt, még végig is szaladt rajtam, nem gondolva, hogy ott vagyok.

– És akkor mi történt? Nem lett bajod? – kérdezte aggódva a kis csemete.

– Nem, nem lett bajom. Megmentett, hogy eleredt az eső, és így a gyerekek befutottak. Egy darabig még a földön feküdtem, de aztán szép lassan, a gyökereimből áramló nedvesség hatására sikerült felegyenesednem. Ahogyan a nap kisütött, és a sugaraiban fürödhettem, én csak nyújtózkodtam felfelé. Láttam, hogy az árnyékom már egyre hosszabb. Napról napra magasabb lettem. Azonban sokszor elkapott a szomorúság. Láttam Mártonkát, de ő nem vett észre. Aztán az a diófa amin én cseperedtem kis dióvá, nem volt sehol.

– Hogy hogy? Mi lett vele? – nézett kicsit ijedten a kis csemete a nagy fára.

– Őt, míg én a föld alatt csíráztam, kivágták. A családnak szüksége volt bútorokra, és így az készült belőle. Egyszer aztán a gazdasszony fejébe vette, hogy rendet tesz az udvaron. Neki állt, hogy kapával kivágja a gyomokat, majd felgereblyézzon, és virágokat ültessen. Én meg csak ott álltam védtelenül. Gondoltam, most nekem is mennem kell. Láttam közeledni a kapát, de az egyszer csak megállt a levegőben. A gazdasszony elhajította a szerszámot, berohant, és Mártonkával futott vissza.

– *Nézd! Mártonka! Itt van a kis diód, amit annyira kerestél!* – mondta az asszony izgatottan. A kisfiú nézelődött, de semmit sem vett észre.

– *Nézd! Biztosan akkor került a földbe, mikor a lyukakat temetted be a disznók után! Ott aztán kicsírázott, és kibújt a földből. Nézd milyen kis sudár fácska lett belőle!* – mutatott rám örömmel az asszony. – *Most már lesz újra diófánk!* – Mártonka szeme felragyogott.

– *Hát nem vesztél el? Csak elbújtál?* – kérdezgetett kedvesen. És megcirógatta a leveleimet, átölelte a törzsemet.

– *Vigyázz! El ne törd! Még nagyon sérülékeny!* – mondta anyukája, és egy karóval kitámasztott, majd megöntözött. Az udvart megkapálta, kigereblyézte, és beültette virágokkal. Még az én törzsem köré is ültetett. Nagyon szép volt. Innentől megint sok szeretetet kaptam, és sok sok gondoskodást. Még egy szép pad is került mellém, amiről kiderült, hogy abból a kivágott fából készült, amin cseperedtem. Nagyon megörültem neki, és onnantól én vigyáztam rá. Az árnyékommal óvtam a tűző naptól.

– De jó! Mint ahogy rám is vigyázol! – nézett fel a nagy fára hálásan a csemete. Aztán ahogy évről évre növekedtem, egyre nagyobb árnyékom vetődött az udvarra. De Mártonka már nem játszott velem. Ő is felnőtt férfi lett, és már ő volt a tanya gazdája. Most már ő hajtotta ki a teheneket a rétre korán reggel, és az ő felesége integetett délben a kötényével, hogy kész az ebéd jöjjön be ebédelni.

– És nagyon magányos voltál? Sokat szomorkodtál? – kérdezte a csemete.

– Nem sokáig, mert egyrészt ott volt nekem a diófa pad, akire vigyáztam, másrészt pedig egyik este, a munkájával végezve megállt mellettem Márton gazda. Megsimogatott, és ezt mondta:

– *Olyan jó, hogy itt vagy velünk! Igazi hűséges barát! Régen te voltál a kincs a zsebemben, most meg az udvarunk ékessége vagy! Van ám számodra egy meglepetésem!* – Majd megsimogatta az

érdes törzset, és bement.

– De mi? Mi volt a meglepetése? – kérdezte türelmetlenül a kis fa.

– Holnap azt is elmesélem! – ígérte a vén diófa a kis csemetének.

EZ ITT A TE RAJZOD HELYE:

A vén diófa 4. meséje

– Olyan kíváncsi vagyok! Meséld kérlek tovább! Mi volt a meglepetés? – sürgette a nagy fát a kis csemete.

– Azt én is csak napokkal később tudtam meg. Márton gazda egyik délután, megjelent egy bölcsővel. Ráismertem, hogy ez a bútordarab is abból a fából készült, amin én növekedtem. Oda helyezte az árnyékomba. Mondanom sem kell, mennyire örültem. Hanem aztán Márton gazda felesége lépett ki a házból, egy bepólyázott aprósággal. Kicsit sírdogált még. Akkor a bölcsőbe tette, és addig ringatta, míg elaludt. A gazda felesége a padon őrizte a kicsi álmát, közben kis takarót kötögetett neki. Márton gazda ekkor hozzám lépett, és ezt mondta:

– *Látod? Itt játszottam veled! A zsebemben hordtalak, és a párnám alatt aludtál. Aztán véletlenül elültettelek. Most pedig ide hozom az árnyékodba az én kis lányomat. Remélem, majd ő is olyan jókat játszik itt, mint amilyeneket én. Vigyázz majd rá!* – kérte Márton gazda.

Aztán már ment is a dolgára. Nagyon jó volt látni, ahogy a kislány cseperedett. Mártikának hívták, és mondhatom, pont olyan csintalan volt mint az apukája. Vagy mondhatjuk úgy is, hogy még csintalanabb. Például nagyon szeretett elbújni. Sokszor keresték a szülei, hogy hol lehet. Egyszer a nyuszik között játszott. A nyuszik egy elkerített részén laktak az udvarnak. Mártika nagyon szerette őket. Olyan pihe puha volt a bundájuk. Közéjük ült, és simogatta őket. Majd elfeküdt köztük. Mikor anyukája hívta, szólongatta, Mártika a nyusziknak mutatta a szája elé tett ujjacsckájával, hogy pszt! Közben a nyuszik körbevették, és bajuszos orrocskájukkal szimatolták a kislányt, ami nagyon csiklandós volt. Mártika nem bírta tovább, felcacagott.

– *Hát itt bujkálsz?* – talált rá a gazdasszony – *Segítened kellene! Vigyél a tyúkoknak kukoricát, aztán pedig szedd össze a tojásokat!* – mondta anyukája. Mártika még gyorsan végigsimította a nyuszikat, aztán ment tyúkot etetni. A tyúkólban kis kosárból odaszórta a magot a szárnyasoknak. Ez nagyon jó móka volt. Nem győzték csipegetni a magot. Az egyik éhes kakas hirtelen rácsípett a kislány lábujjára.

– *Áúú!* – kiáltott fel Mártika – *Te buta tyúk! A lábujjam nem kukorica!* – osztotta ki a tollas jószágot. Ezen a kakas besértődve elballagott a szemétdombjára, és elkukorékolta a bánatát. Még soha senki nem sértette meg azzal, hogy buta tyúknak hívja őt, a tyúkudvar főnökét, a kakast. Mártika bicegve bebújt az ólba, és minden fészket megvizsgált. Talált is hat tojást. Beletette a kis kosárcájába, és már majdnem bevitte, amikor eszébe jutott, hogy ő nagyon szeretné ha lennének kiscsibéi. Támadt egy ötlete, ezért kettő tojást ide rejtett a törzsem, és az egyik kiálló nagy gyökerem közötti mélyedésbe, majd falevelekkel betakarta.

– Miért? Mit gondolt? Hogy itt majd kikelnek? – kíváncsiskodott a facsemete. A vén diófa így folytatta:

– Majd mindennap ráült a tojásokra óvatosan, hogy össze ne törjenek. Látta, hogy a tyúkok is így költik ki a kiscsibéket. Ez így ment néhány héten keresztül. Egyszer aztán mikor kitakarta a két tojást, azok egyszerre pukkantak szét, és ezek után irdatlan bűdös terjengett a környékben. Márton gazda éppen tehenet fejt, de majdnem lefordult a székről a szagtól. A gazdasszony a libákat hajtotta be az ólba, de megtorpant a bűz miatt. Mindketten odasiettek, ahonnan terjengett a szag. A megilletődött Mártika csak annyit tudott mondani, hogy:

– *Felrobbantak a tojásaim* – A szülők így már mindent értettek.

A záptojások szaga még sokáig terjengett a környéken.

– Hát ez elég vicces! Akkor nem is lettek kis csirkék? De mégis miért robbantak szét a tojások? És mi az, hogy bűdös? Meséld el!

– Tudod, kis csemetém, majd holnap folytatjuk! Most pihenj jól! – mondta a nagy fa, és mindketten

jól betakaróztak a leszálló pihe-puha pára-paplanba.

EZ ITT A TE RAJZOD HELYE:

A vén diófa 5. meséje

Reggel aztán a felkelő nap sugarai hajtogatták fel a puha pára-paplan széleit a vén diófa, és a kis csemete lombjáról. A nap már később ébresztett, és hamarabb tért nyugovóra. A táj álmosabbá vált, tovább nyújtózkodott. A haragoszöld, nyári színek kezdtek megszélidülni, és a fák, bokrok levelei melegebb, puhább árnyalatokba öltöztek.

Márton gazda talicskával tolt be a kertből a beérett takarmánytököket. Egyet be is dobott a disznóknak, amit aztán visítva, örömmel, nagy csámcsogás közepette ettek meg. A többit a verembe vitte, hogy később is legyen a disznóknak eleség.

A gazdasszony kint a nagy üstben szilvalekvárt főzött. Az üst alatt a tűz már parázslott, a parázsló fa hőjétől rotyogott a lekvár az üstben. Egy óriási fakanállal kavargatta óvatosan. Aztán üvegekbe rakta, majd az üvegeket egy ládába, és végül tollpaplannal letakarta az egészet. Mikor kihültek az üvegek, bevitte őket a kamrába. Ebben Mártika is segített.

A krumplit már felszedték, az is a veremben pihent. Márton gazda azt tervezte, hogy a hétvégén kimennek a piacra, visznek a termésből, hátha sikerül eladni. A pénzből pedig, amit kapnak érte, jó lenne cipőt, ruhát, kabátot venni.

Felpakoltak a lovaskocsira. Tettek fel néhány üveg lekvárt, sajtot, túrót, vittek diót, tököket. Vittek még kosárban két tyúkot, egy ketrecben két malackát, és egy fából készült talicskát, amit a gazda faragott, szögelt össze amikor volt egy kis szabad ideje. Miután felpakoltak hátulra, ők is felültek előre, a bakra. A lovaskocsi zötyögve pattogott a földes úton. A ló szépen, egyenletesen húzta a kocsit. Nagyon korán indultak, így Mártika betakarózva szendergett apukája és anyukája között.

Mikor odaértek, álmosan nyitotta ki a szemét. A piacon már sokan voltak. Mindenki árulta a portékáját:

– *Kosarat vegyenek! Erős füles kosarat, garabolyt tessék!* – harsogta egy asszonyság.

– *Itt a török méz! Vegyék! Vigyék! Egyék!* – kínálta a finomságot egy öreg apó.

– *Libát tessék! Libát tessék!* – mutogatta libáit egy másik asszony.

Márton gazdáék is kipakolták az áruikat a földre leterített vastag pokrócra. Mártika csak nézte a sokaságot. Nem volt hozzászokva ilyen sok emberhez. Félve bújt anyukája köténye mögé. Végül mindent eladtak. Így most, a kapott pénzből elindultak ruhát, cipőt nézni télre. A gazdasszony kapott egy szépen hímzett meleg vállkendőt, a gazdának találtak egy új bőr csizmát, Mártika meg kapott egy kis piros szövet kabátot, fejkendőt, és egy meleg bőr cipellőt. Mivel ügyesen segített anyukájának árulni, kapott még egy kakasos nyalókát is. A többi pénzt félretették későbbre. Mindenki meglegedve ült fel a lovaskocsira. De ekkor, egy idős ember lépett oda hozzájuk.

– *Nem kell maguknak egy kis puli? A többi már elkelt, csak ez a legkisebb maradt. Kicsit visszamaradt a többiektől, de ha rendesen bánnak vele, hamar kikupálódik!* – nézett az öreg, Márton gazdára. A gazdasszony is kérően nézett az urára, mert megsajnálta szegény kis párát, meg az öreget is, meg a kiskutya után sóvárgó kislányt is.

– *Csak egy üveg lekvárt tudunk adni érte, ha úgy jó, akkor áll a vásár!* – mondta Márton gazda.

– *Áll a vásár!* – mondta az öreg. Így került a családhoz a kis csapzott puli, egy üveg lekvárért cserébe. Mártika boldogan utazott hazafelé, ölében a reszkető kiskutyával, és nyalókával a kezében. Ilyen szép napja már régen volt.

– *Na, Mártika! Mától a te feladatod lesz gondozni ezt a szegény kis jószágot!* – mondta az apa, és jókedvűen kocsikáztak hazafelé. Ezt mind Mártikától tudom, aki mindent elmesélt itt az árnyékomban, miközben a kis pulit pátyolgatta.

– És mi lett a kis pulival? Tudott róla gondoskodni Mártika? – kérdezte a kis fa.

– Őszintén szólva, elég sok kalamajkát okozott a kis kutyus. De erről majd holnap mesélek – mondta ásítva az öreg diófa.

– Mindig csak holnap... – mondta motyogva a kis csemete, de már ő is félálomban.

EZ ITT A TE RAJZOD HELYE:
